

GRADA

ČESKO-ANGLICKÝ
STOMATOLOGICKÝ
SLOVNÍK

Josef Sedláček

3500
HESEL

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Copyright © Grada Publishing, a.s.

Ing. Josef Sedláček

ČESKO-ANGLICKÝ STOMATOLOGICKÝ SLOVNÍK

© Grada Publishing, a.s., 2007

Cover Design © Grada Publishing, a.s., 2007

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

jako svou 3031. publikaci

Odpovědný redaktor Mgr. Luděk Neužil

Sazba a zlom Václav Juda

Počet stran 188

1. vydání, Praha 2007

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.

Husova ulice 1881, Havlíčkův Brod

*Autor děkuje za průběžné připomínky MUDr. Erice Lenčové
a MUDr. Ivanu Dziedzicovi.*

*Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými
ochrannými známkami příslušných vlastníků, což není zvláštním způsobem vyznačeno.*

*Postupy a příklady v této knize, rovněž tak informace o lécích, jejich formách, dávkování a aplikaci
jsou sestaveny s nejlepším vědomím autora. Z jejich praktického uplatnění ale nevyplývají pro
autora ani pro nakladatelství žádné právní důsledky.*

*Všechna práva vyhrazena. Tato kniha ani její část nesmějí být žádným způsobem reprodukovány,
ukládány či rozšiřovány bez písemného souhlasu nakladatelství.*

ISBN 978-80-247-2066-1 (tištěná verze)

ISBN 978-80-247-6301-9 (elektronická verze ve formátu PDF)

© Grada Publishing, a.s. 2011

Předmluva

Tento slovník se snaží uživateli v dostatečné míře předložit slovní zásobu jak z ordinační praxe, tak z laboratorní technologie stomatologického oboru. Bylo nutno vzít v úvahu, že se do dnešních dnů pro stomatologii na knižním trhu objevily jen neúplné slovníky v anglickém jazyce. Proto jsou ve slovníku uvedeny vedle novějších výrazů týkajících se pracovních postupů zavedených v poslední době také starší termíny, které jsou z dnešního pohledu skoro archaické, ale jsou obsaženy ve starší literatuře.

Slovník je určen jako pomůcka zubním lékařům a zubním technikům při čtení firemních brožur a časopisů a také všem, kteří pracují v hospodářské nebo obchodní činnosti zaměřené na stomatologický obor. Může také sloužit jako učební pomůcka studentům tohoto oboru.

Hlavní termíny jsou seřazeny abecedně, ale v překladu do angličtiny se přihlíží k četnosti používání. Pro úsporu místa byl zvolen u dodatečných českých výrazů způsob označování počátečním písmenem hlavního termínu.

Rád přivítám Vaše doplňky a připomínky, které by se mohly uplatnit v dalším vydání.

Literatura

1. *FDI Lexicon of english dental terms*. 2nd ed., Optichrome LTD, Working, Surrey GZ 21 JL, 1985.
2. GRyce, R., ŠVEJDA, J. *Stručný anglicko-český stomatologický slovník*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966.
3. *Stedman's Medical Dictionary*. 26th ed., Williams and Wilkins.
4. SEDLÁČEK, J., BRÁZDA, O. *Stomatologický anglicko-český slovník*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987.
5. TOPILOVÁ, V. *Anglicko-český a česko-anglický lékařský slovník*. Praha: Grada Publishing, 1999.
6. International Standards ISO 1942-5, Dental vocabulary.
7. KLEPÁČEK, J., MAZÁNEK, J. *Klinická anatomie ve stomatologii*. Praha: Grada Publishing, 2001.
8. DAVARPAHAH, M., MARTINEZ, H., KEBIR, M., TECUCIANU, JF. (překlad STREBLOV, J.) *Praktická implantologie*. Praha: Nakladatelství Quintessenz, 2005.

Použité zkratky

<i>amer.</i>	americký
<i>anat.</i>	anatomický
<i>arch.</i>	archaický
<i>fot.</i>	fotografický
<i>fyz.</i>	fyzikální
<i>histol.</i>	histologický
<i>chem.</i>	chemický
<i>med.</i>	medicina
<i>mikrosk.</i>	mikroskopický
<i>ortodont.</i>	ortodontický
<i>pl.</i>	množné číslo
<i>prot.</i>	protetický
<i>rtg.</i>	rentgenový
<i>tech.</i>	technický

A, a

abraze abrasion, wear; **a. ožvýcháním** occlusal abrasion, **a. dým-kou** pipe abrasion, **předčasná a.** premature wear, **a. sklářskou píšťalou** blowpipe abrasion, **a. sponami protězy** clasp abrasion, **a. zubním kartáčkem** tooth brush abrasion, **a. zubů** tooth abrasion

absces abscess; **akutní a. zachvacující alveolární kost** acute dentoalveolar abscess, **kostní a.** ossifluent abscess, bone abscess, **a. měkkých tkání dutiny ústní** oral soft tissue abscess, **ohraničený a.** marked abscess, **opouzdřený a.** capsulated abscess, **parodontální a.** parodontal abscess, **studený a.** cold abscess, **tvářový a.** abscess of the face

adaptace adaptation; **a. hotové náhrady na model** adaptation of finished denture on the working cast, **a. korunky na model** crown fit to the model

adheze adhesion, adhesiveness; **a. mezi adhezivem a adhe-remdem** chemisorption, **prášek na zvýšení a. protéz** denture adhesive powder

adhezivum, adhezivní adhesive; **tkáňové adhezivum** tissue adhesive

adrenalin epinephrine, suprarenin, adrenalin(-e)

afta aphtha; **ústní a.** oral aphtha, **recidivující a.** recurrent aphtha, **zajizvující se a.** cicatrizing aphtha

agar agar-agar; **agarový gel** agar gel, **živný a.** nutrient agar

agregát svářecí welding set

akrylový (akrylátový) acrylic

aktivátor activator; **a. polymera- race** polymerization activator, activator-appliance; **aktivátor (chem.)** promotor

aktivovaný activated; **předem a.** preactivated

alginát alginate; **a. vápenatý** calcium alginate

alkohol spirit, alcohol

alveol zubní lůžko

amalgám amalgam; **práškový a.** powder amalgam, **sférický a.** spherical amalgam, **stříbrný a.** silver amalgam, **a. s vysokým obsahem mědi** copper-rich amalgam, **a. bez zinku** nonzinc-

-amalgam, **zlatý a.** gold amalgam, **zubní a.** dental amalgam; **amalgovatelný** amalgamable;

amalgamovat amalgamace; **amalgamace** amalgamation

ambulance out patient department

ameloblast ameloblast; **ameloblastom** odontoma ameloblastic

ampulka ampoule, phial, vial; **injekční a.** injection vial

A

amputace amputation; **a. dřeně** pulp amputation, pulpotomy, pulpectomy, **mortální a.** mortal pulpectomy, **vitální a.** vital pulpectomy, **a. kořenového hrotu** apectomy

amyláza amylase

analgetikum analgesic, painkiller; **analgetický** analgetic

analýza analysis; **odměrná a.** volumetric analysis, **počítačová a.** computer-assisted analysis, **a. pracovního modelu** analysis of working model, **spektroskopická a.** spectral analysis, **a. okluzního pole** occlusal analysis

anamnéza anamnesis, case taking, case history (patient's history); **zubní a.** dental history, **rodinná a.** family history, **osobní a.** personal history

anatomie anatomy; **a. dutiny ústní** oral anatomy, **a. parodontu** periodontal anatomy, **a. zubu** dental anatomy

anestetikum anaesthetic; **celkové a.** general anaesthetic, **a. krátkodobé** anaesthetic of slow action, **místní a.** local anaesthetic, **povrchové a.** topical anaesthetic

anestezie anaesthesia; **celková a.** general anaesthesia, **a. s tracheální intubací** endotracheal anaesthesia, **dřeňová a.** pul-

pal anaesthesia, **chemická a.** chemoanaesthesia, **infiltrační a.** infiltration anaesthesia, **injekční a.** injection anaesthesia, **intravenózní a.** intravenous anaesthesia, **kmenová a.** block anaesthesia, **místní a.** local, regional anaesthesia, **a. s rajským plynem** nitrous oxide anaesthesia, **svodná a. okrsková** basal anaesthesia, regional anaesthesia, **regionální bloková a.** regional block anaesthesia, **a. vyvolaná nějakým agens** induced anaesthesia, **a. za použití nasáknuté gázy** insufflation anaesthesia, **a. vedená pod sliznici** submucous anaesthesia

anestezovat anaesthetize

anomálie anomaly; **a. čelistí** anomaly of jaw, **a. polohy čelistí** malposition of jaw, **a. vrozená** inborne anomaly, **a. získaná** developmental anomaly, acquired anomaly, **a. v počtu (zubů)** anomaly in the number, **a. prořezávání** anomaly of eruption, **a. ve skladbě** anomaly of structure, **transverzální skusová a.** transverse bite anomaly, **vývojová a.** developmental anomaly

anorganický inorganic

antagonista antagonist, opponent

aparát apparatus, appliance; **licí a.** casting apparatus, **prosvěcovací**

- rentgenový a.** fluoroscope, **závěsný zubní a.** supporting apparatus, attachment apparatus of teeth, **snímatelný a.** removable appliance, **spájecí a.** soldering apparatus, **svářecí a.** welding set, **závěsný a.** attachment apparatus
- aplikace** application; **povrchová a. fluoridů** surface (topical) application of fluorides
- artefakt** artifact
- artikulace** articulation; **a. rukou** hand articulation, **vyrovnaná (volná) a.** balanced articulation, balanced occlusion
- artikulátor** articulator, occluding frame; **individuální (plně nastavitelný) a.** adjustable articulator, **částečně nastavitelný a.** semi-adjustable articulator, **průměrný a.** average articulator, mean valve articulator, **rovinný a. (okludor)** plane line articulator
- artikulovat** articulate
- artikulační** articulating
- arzén** arsenic
- asanace od rtuťových par** mercury vapor decontamination
- asepse** asepsis; **chirurgická a. a antisepse** surgical asepsis and antisepsis
- aspekce kazu** caries inspection, caries visualization
- atmosféra** atmosphere; **argonová a.** argon atmosphere
- atom** atom
- atomový** atomic, nuclear, atom; **a. číslo** atom number, **a. hmotnost** atomic weight
- atrofie** atrophy; **a. alveolárního výběžku** alveolar atrophy, **a. dásně** gingival atrophy, **a. kosti** bone atrophy, **a. z nečinnosti** disuse atrophy, **a. parodontu** periodontal atrophy, **povšechná a.** diffuse atrophy, **a. provázená zánětem** inflammatory atrophy, **a. poloviny obličeje** hemiatrophy of the face, **a. svalu** muscular atrophy, **stařecká a.** geriatric atrophy, senile atrophy, **a. z přetížení** pressure atrophy, **a. mezizubních papil** atrophy of interdental papillas
- automaton** tongue holder
- azbest** asbestos; **a. pro vystýlání kyvety** linear asbestos

B, b

B

bakterie bacteria; **nepatogenní b.** non-pathogenic bacteria, **proteolytická b.** proteolytic bacteria, **specifická b.** specific bacteria, **b. tvořící barvivo** chromogenic bacteria, **tyčková b.** rod bacteria, **b. vřetenovitého tvaru** fusobacteria

bakteriální bacterial

baktericidní antibacterial, bactericide

bakteriostatikum bacteriostatic

balení packing

balit wrap

balonek balloon; **gumový b. s kovovou kanylou** rubber balloon with metal cannula, **vyfukovací b.** blower

baňka bulb; **odměrná b.** graduated flask, **b. se rtuťí** mercury bulb

barva color (colour), hue; **b. rtu** lip colour, **b. dásně** gingival colour, **b. sliznice** mucosa colour, **b. tkáně** tissue colour, **základní b.** key colour, **jasná b.** light colour, **pryskyřičná krycí b.** resin covering colour, **živá b.** vital staining

barvení staining

barvit colour, dye, stain

barvivo colour-agent, dye, stain; **nízkotající b.** low-fusing stain

barvoslepý colour blind

báze base; **b. akrylátové protézy** acrylic denture base, **apikální b.** apical base, **b. pro lící kuželík** sprue base, **b. z plastu** plastic base, crucible former base

běh sweep

bělavý whitish

bělení bleaching, albatation; **bělavý** whitening

běloba white; **zinková b.** zinc white

benzín gasoline (*amer.*), petrol (*angl.*)

bezbarvý colourless

bezbolestný painless

bezbuňečný accelular

bez dřeně pulpless

bezešvý seam-less

bezpečný safe; **b. strana** (*disku*) safe-side

bezpečnost safety; **bezpečnostní zařízení** safety device

bezplatný free of charge

bez pomoci unaided, helpless

bezprašný dust free

bezprostředně po extrakci zubu immediately after extraction of tooth

bez příměsí unadulterated

beztvarý shapeless, formless, amorphus(-ous)

bezvědomí unconsciousness, senseless; **hluboké b. (kóma)** coma; **bezvědomý** unconscious

bezvodý anhydrous, non-aqueous

bezzubost anodontia, edentulousness; **falešná b.** anodontia spuria, pseudoanodontia; **vrozená b.** congenital anodontia
bezzubý edentulous (edentulate), toothless, adentate; **částečně b.** partially edentulous
bifurkace bifurcation; **kořenová b.** root bifurcation
biochemie biochemistry
biomechanika biomechanics
blána cuticle, film, lamina, membrane, pellicle
bledost paleness, pallor; **b. kolem úst** circumoral pallor
bledý pallid
blížkost nearness; **bezprostřední b. dřeně** immediate nearness of pulp; **blízký** proximal; **blízký ústům** adoral; **blížit se** approximate
blok block; **třecí b.** mixing slab, **pa-pírový b. na míchání** mixing paper block, **spájecí b.** soldering block
boční lateral
bod point, dot; **nejnižší b. na kostním profilu brady** gnathion, **b. na lebce** craniometric point, **kontaktní b.** contact point, **kritický b.** (*skupenství*) arrest point, **b. mrazu** freezing point, **nulový b.** zero point, **b. připojení** point of attachment, **růžový b.** pink spot, **dolní ře-**

zákový b. lower incisal point, **horní řezákový b.** upper incisal point, **styčný b.** contact point, **špičákový b.** canina point, **b. tání** melting point, fusing point, **b. tuhnutí** freezing point, **b. varu** boiling point, **b. tuhnutí (cementu)** setting point, **b. tuhnutí (kovy)** solidification point, freezing point, **b. tuhnutí (dublovací hmota)** point of congelation, **b. zkápnutí (vosk)** drop point

bodnout prick, sting, stick
bojácnost timidity, shyness
bojácný fearful, timid, shy
bolavý painful, sore; **bolavé ústní koutky** angular cheilitis
bolest pain, ache, dolor, hurt, tender (*při tlaku*), soreness; **bodavá b.** lancinating pain, **b. v čelistech** gnathodynia, gnathalgia, **b. způsobená galvanickým proudem** galvanic pain, **hlodavá b.** gnating pain, **hluboko usazená b.** deep seated pain, **b. na chemické podněty** pain due to chemical impulses, **b. po extrakci zubu** tooth-gap pain, postextracting pain, **křečovitá b.** cramp-like pain, **mírná b.** slight pain, **náhlá b.** sudden pain, **nepovolující b.** obstinate pain, **nesnesitelná b.** unbearable pain, **noční b.** night pain,

poklepová b. pain at percussion, **šířící se b.** diffuse pain, **škubavá b.** pain by jerks, **štiplavá b.** pinching pain, **tupá b.** dull pain, **trvalá b.** permanent pain, continuous pain, **tvrdošjšíná b.** obstinate pain, **b. v obličejí, v tváři** face-ache, **tepavá b.** pulsating pain, **b. v uchu** earache otalgia, **vyzařující b.** radiating pain, **b. vystřelující do ucha** pain shooting to the ear, **zmírňující se b.** antalgic, relieving pain, **b. zubů** toothache, odontodynia, dentalgia, odontalgia, **b. na tlak** tenderness, **b. na poklep** soreness on percussion, **prudká b. zubů** dentugra, **b. hlavy** head-ache, **palčivá b.** smart pain
bolestivý aching, dolorous, sore, tender, painful, smarting
bomba (*na plyn*) tank, gas cylinder
borax borax
bortit se warp
brada chin; **dopředu vysunutá b.** forwards protrusive chin
bradavka papilla; **chuťová b.** gustatory papilla
bradový mental, mentalis
braní taking; **b. skusu** bite taking, **b. otisku** an impression taking, **b. vzorku** sampling
bránit hinge, inhibit; **b. růstu** stunt kit

brašna kit; **b. s nástroji pro implantaci** implant surgical kit
brázda stria
brnění (*v údech*) pins and needles
brousek abrasive, stone, grindstone, whetstone; **b. s diamantovým povrchem** diamond stone, diamond point, **jemnozrný b.** fine-cut stone, **karborundový b.** carborundum stone, **korundový b.** corundum stone, emery stone, **kotoučový b.** wheel stone, **montovaný b.** mounted point, **b. na ostření** stone for sharpening, **špičatý b.** abrassive point, **válečkový diamantovaný b.** cylindrical diamond bur, **žlábkový b.** fluted stone
brousit grind, rub; **b. na čisto** finish grind, **b. žvýkací plošku** grind the occlusal surface
broušení grinding; **jemné b.** fine grinding, **b. za mokra** wet grinding, **ruční b.** hand grinding, **přílišné b.** overtrim grinding
bruska grinder, grinding machine; **rychloobrátková b.** quick-revolution grinder, **b. na sádrové modely** grinder of plaster models, **elektrická b. a leštička** electric grinder and polisher
brusný abrasive
brýle glasses, spectacles; **ochranné b.** goggles, protective eye glasses, safety spectacles

břišní ventral, abdominal

břit blade, edge; **b. nože** knife edge, **přerušovaný b.** interrupted edge, **řezací b.** cutting edge

buben drum, canister; **b. skalpelu** scalpel blade barrel, **sterilizační b.** sterilizing canister

bublina bubble, bulla; **vzduchová b.** air bubble, vesicle, bleb, **b. v odlitku** void, **přichycení b.**

bubble entrapment, **vzduchoprázdná b.** vacuum bubble

bujení growth, proliferation; **benigní b.** benign growth, **maligní b.** malignant growth

bujet proliferate; **bující** proliferative

buněčný cellular

buničina cellulose

buňka cell, cellula; **dřeňová b.** odontoblast cell, **epitelová b.** epithelial cell, **kostní b.** osteoblast, osteocyte, **kulatá b.** round cell, **nervová b.** nerve cell, ganglion cell, **obrovská b.** giant cell, **plazmatická b.** plasma cell, **resorpční kostní b.** osteoclast, **smyslová b.** receptor cell, **tuková b.** fat cell, adipose cell, **dlaždicová b.** squamous cell, **b. s mnohotvárným jádrem** polymorphonuclear cell, **žírná b.** mast-cell, **ochranná b.** defence cell

buzení induction

bystrý keen (*ostrý*)

C, c

celokeramický allceramic

celokovový all-metal

celolítý all-cast, full cast

cement cement; **akrylátový c.**

acrylic cement, **fosfátový c.**

phosphate cement, **kalcium hydroxidový c.** calcium hydroxide

cement, **kompozitní c.** composite dental cement, **měďnatý c.**

copper cement, **obvazový chirurgický c.** surgical cement, **polykarboxylátový c.** polycarboxylate cement, **bezbuňečný (primární) c.** acellular (primary) cement, **pryskyřičný c.** resin cement, **druhotný (sekundární) c.** secondary cement, **rychleutuhnoucí c.** quick setting cement, **silikátový c.** silicate cement, porcelain cement, **silikofosfátový c.** silico-phosphate cement, stone cement, **sklo ionomerní c.** glass-ionomer cement, **sklo ionomerní c. vytvrzovaný světlem** glass ionomer light-cured cement, **sklo polyalkenátový c.** glass polyalkenoate cement, **stříbrný c.** silver cement, **zinkoxid eugenolový c.** zinc oxide-eugenol cement, **ve vodě utuhnoucí c.** water settable cement, **zinkoxifosfátový c.** zinc phosphate (zinc-oxyphosphate) cement,

zpevněný c. reinforced cement,

zubní c. dental cement

cement (*anatom.*) cementum, cementoid, tooth cement

cementíkl cementicle

cementoblast cementoblast

cementoklast cementoclast

centrum centre, center (*amer.*);

krystalizační c. nucleus of crystallization, **c. šarnýrových os** hinge axis point

cesta route, passage, path way; **c. pro vdechovaný a vydechovaný vzduch** route for inhaled and exhaled air, **vnitřní c.** internal route; **dýchací cesty** respiratory tracts airways; **via falsa** false route

céva blood vessel, vessel, vas, duct;

přívodná a odvodná c. supply and removed vessel

cévní vascular

cín tin

citace quotation, citation

citovat quote

cítění feel, feeling

citlivost sensitivity, sensitiveness, sensibility, tenderous; **c. bolesti** pain sensibility, **c. přístroje** instrument sensitivity, **c. filmu** film speed, **c. na skousnutí** bite sensibility, **snížená c.** hypaesthesia, **c. na tlak a při poklepu** sensitivity at pressure and percussion, **c. na metakry-**

láty sensitivity towards methacrylates, **zvýšená c. na tepelné a chemické podněty** hypersensitivity to thermal and chemical impulses, **c. na záření** radio-sensitivity, **zvýšená c.** hyperaesthesia, increased sensibility tender

citlivý sensitive, tender; **c. dentin** sensitive dentin, **c. na světlo** light-sensitive, **c. na teplo** sensitive to thermal shock

cizí foreign; **c. těleso** foreign body

cizopasník parasite; **nahodilý c.** accidental parasite

cpát tamp, condense, condensate

cpaní těsta do formy flasking

cpaní těsta v přebytku excessive flasking

cpátko filler, stopper, plugger, condenser, packer, plugging instrument; **c. na amalgám** amalgam plugger, **čtverhranné c.** quadrangle condenser, **c. se zpětným úderem** back-action plugger, reverse plugger, **c. na kohezivní zlato** gold foil condenser, **automatické c.** automatic-plugger, electro-magnetic plugger, **kopýtkové c.** foot plugger, **c. do kořenového kanálku** root canal stopper, root canal plugger, root canal spreader (*amer.*), **kuličkové c.** round plugger, **ruční c.** hand plugger

cucání sucking; **c. palce** thumb sucking, **c. prstu** finger sucking, **c. tužky** pencil sucking, **c. tváře** cheek sucking

cukr sugar; **c. hroznový** grape sugar, **c. mléčný** milk sugar, **nefermentovatelný c.** saccharoid, **řepný c.** beet sugar, **třtinový c.** cane sugar, **štěpící se c.** saccharolytic

cukrovinky sweets

cumel dummy, pacifier

cvakání zubů chattering of the teeth

cyklus cycle, series, course (*přednášek*); **c. změn při tuhnutí** curing cycle, **žvýkací c.** masticatory cycle, chewing cycle

cysta cyst, saccula; **čelistní c.** jaw cyst, **c. na hrotu kořene zubu** apical (periapical) cyst, **c. v alveolárním výběžku** alveolar cyst, **kořenová c.** radicular cyst, **kostní c.** bone cyst, **c. na konci kořene** root-end cyst, **patrová c.** palatal cyst, **c. z žaberního oblouku** branchial cyst, **krvácející c.** haemorrhagic cyst, **mnohočetná c.** multilocular cyst, **nepravá c.** pseudocyst, **osamělá kostní c.** solitary bone cyst, **c. v ozubici** periodontal cyst, **prvotní c.** primordial cyst, **retenční c.** slinné žlázy ranula, **skrytá c.** latent

cyst, **folikulární c. ze zárodečného vaku** follicular cyst, **vrozená c.** primordial cyst, **výstelková c.** epithelial cyst,

zbytková c. residual cyst, **zvápeňující c.** calcifying cyst, **c. zubního původu** dental cyst, odontogenic cyst

Č, č

čára line; **lomná č.** fracture line, **růstová č.** resting line in bone, **hraniční č.** boundary line, **kalifikční č.** calcification line, **střední č.** midline, median (line), **vlnité č.-y ve sklovině (Retziusovy pruhy)** perikymata, **č. mezi zorníčkami** interpupillary line, **č. největšího zakřivení** height of contour

čas time; **pracovní č.** working time, **č. strávený pacientem na křesle** chair time

časoměr timer; **č. řízený ošetřujícím** operator controlled timer

část part, flange, sector, section, portion; **anatomická č. kořene** anatomic root, **bradová č.** mental part, **dřeňová č. kosti** medullary portion of the bone, **korunková č.** coronal portion, **klinická č. kořene** clinical root, **kořenová č.** root portion, **labiální č. (protézy)** labial flange, **matriční č. koťevního prvku** male part of attachment, **přilehlá č.** adjacent part, **sestupná č. protézy** denture flange, **spodní č. pryskyřičných zubů** ridge lap surface, **střední č. dlouhé kosti** diaphysis, **ústní č. hltanu** oropharynx, **viditelná č.** visible part,

pracovní č. křesla section of the patient chair

částice corpuscle, particle; **frézované č.** (*amalgamu*) lathe-cut particles, **nabitá č.** charged particle

částecný partial

částecně partly; **č. rozpustný** partly soluble

čekárna waiting room

čekat wait

čelist jaw (*anat.*), beak (*u kleští*);

abnormálně málo vyvinutá

č. micrognathia, **bez čelisti**

č. edentulous

č. jawless, **dolní č.** mandible, lower

č. jaw, **horní č.** maxilla, upper jaw,

krátká č. brachygnathia, **velká**

č. large jaw, **nadměrně velká**

č. macrognathia, **ozubená č.**

toothed jaw, **č. rotačního nástroje pro třecí upnutí (kleština)** friction grip chuck of rotaty

apparatus, **upínací č.** chuck jaw,

č. ustouplá dozadu retrognathia, **vykloubená dolní č.** dis-

located mandible, **zapadlá č.** re-

ceding jaw, **zlomená č.** broken

č. jaw, fractured jaw

čelistní gnathic

čelit oppose

čelní frontal

čelo forehead, front; **č. cpátka** nib

čep pin, pivot, point, peg, post;

bez čepu pinless, **drátěný č.**

wire pin, **kořenový č.** root post, tenon, dowel pin, **licí č.** sprue pin, casting pin, moulding pin, **č. pro inlej** inlay-sprue, **odvzdušňovací č.** escape post, **otočný č.** swivel, **prefabrikovaný kovový č.** prefabricated metal pin, **pulpální č.** pulp pin, **rozštěpený č.** split pin, **šroubový č. do kořene** screw root post, screw root pin, **termoplastický č. pro lití** thermoplastic pin for casting, **vodící č.** guide pin, pilot pin, **vyztužovací č.** reinforcing pin

čepel blade; **č. zúžená do hrotu** pointed blade, **pevná č.** solid blade, **řezná č.** cutting blade, **č. srpkovitě prohnutá** sickleshaped bent blade, **vyměnitelná č.** exchangeable blade

čepička cap; **kořenová č.** root cap, pulp cap, **kovová č.** metal-backing, **cínová č.** tin-cap, **kořenová č. s čepem** dowel coping, **č. na zubní pahýl** coping thimble

čerpadlo pump; **sací č.** suction pump

čerstvý fresh

červený red; **tmavě č.** dark red, **sytě č.** deep red, **načervenalý** reddish; **zčervenání** redness

červeň rouge; **lešticí č.** polishing rouge

četnost frequency; **č. kazů** caries frequency, **č. výskytu kazů** caries prevalence, rate caries incidence

čidlo sensor, sense organ; **smyslové č.** receptor, **tepelné č.** thermo-sensor

čich smell, sense of smell (*smysl*)

čínidlo reagent, agent; **redukční č.** reducer, reducing agent, **vulkanizační č.** vulkanizing agent

činitel agent, consideration, factor; **vnější č.** extrinsic factor, **vnitřní č.** intrinsic faktor, **vyvolávající č.** challenger

činnost activity, work operation (*stroje*), functioning (*orgánu*); **nesprávná č.** malfunction, **snížená č.** hypofunction, **zvýšená č.** hyperfunction

činný active

čípek cone, peg, point, uvula, suppository; **gutaperčový č.** guttapercha point, guttapercha cone, **papírový č.** paper point, cellulose point, **patrový č.** uvula palatina, **papírový absorpční špičatý č.** pointed cone, **č. do zubního kanálku** root canal point

čirý clear, limpid

číslice digit, figure

číslo number; **pořadové č.** order number, **č. tvrdosti** hardness number

čistič, čistička cleanser; **č. protéz** denture cleanser; **ultrazvukový**

č. ultrasound cleaning apparatus

čištění cleaning, cleansing; **č.**

ponorem immersion cleaning,

č. zubů cleansing of teeth, to-

ilet on the mouth, **č. zubů kar-**

táčkem tooth brushing, **č. kovu**

metal cleaning, **č. ultrazvukem**

v lázni immersion ultrasonic

cleaning, **č. zubů hedvábnou**

nití flossing

článek element; **č. prstu** finger

joint, **topný č.** heating element,

č. řetězu link, **č. v tisku** article,

paper, **galvanický č.** galvanic

cell, electrolytic cell, **termo-**

elektrický č. thermocouple

člověk man, person; **č. s jednou**

denticí monophyodont

čočka lens (*oční, skleněná*); **gu-**

mová leštící č. rubber polishing

disc; **č. objektivu** objective lens

čočkovitý lens-shaped, lenticular,

lenticiform

čpavek ammonia

čtverec square; **č. gázy** gauze

square

čtvrtekruh zubního schématu

quadrant

čtyřčlenný quadrinomial

čtyřdílný quadripartite

čtyřhranný quadrilateral

čtyřhrbolkový quadricuspid, qua-

dritubercular

čtyřlaločný quadrilobed

